

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการฝึกอบรมตามหลักไตรลิกขา ที่มีต่อความรับผิดชอบในหน้าที่ของนักศึกษาวิชาชีพครู สถานบันราชวัภู

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักไตรลิกขา จะมีค่าเฉลี่ยร้อยละของจำนวนชั่วงเวลาการเกิดผิดต่ำกว่าความรับผิดชอบในหน้าที่ ในห้องเรียน สูงกว่านักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มควบคุม ทั้งในรายบทดลองและรายละเอียดตามผล

2. นักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักไตรลิกขา จะมีคะแนนความรับผิดชอบในหน้าที่ ที่ได้จากการตอบแบบวัดความรับผิดชอบในหน้าที่ สูงกว่า นักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มควบคุม ทั้งในรายบทดลอง และรายละเอียดตามผล

วิธีดำเนินการวิจัย

การออกแบบการวิจัย การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบ A B F มีกลุ่มควบคุม แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะเล้นฐาน ระยะทดลอง ระยะติดตามผล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาวิชาชีพครู ชั้นปีที่ 1 สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 35 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรมความรับผิดชอบในหน้าที่ในชั้นเรียน
2. แบบวัดความรับผิดชอบในหน้าที่
3. แบบวัดคีล สมัช และปัญญา
4. เทปบันทึกออกซ่วงเวลาการสังเกต
5. วิดีทัศน์เรื่องประวัติและการทำงานของครูดีเด่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นเตรียมการก่อนเก็บรวบรวมข้อมูล

ติดต่อขอความร่วมมือในการวิจัยจากสถานบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

2. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในการเรียนรายวิชาความเป็นครู โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น 3 ระยะ คือ

2.1 ระยะเล็บฐาน ใช้เวลา 3 สัปดาห์ เป็นระยะเก็บรวบรวมข้อมูล เล็บฐานก่อนการทดลอง ซึ่งข้อมูลที่เก็บรวบรวมในระยะนี้ ได้แก่ จำนวนช่วงเวลาของการ เกิดพฤติกรรมความรับผิดชอบในหน้าที่ในชั้นเรียน ที่ได้จากการสังเกตนักศึกษาในชั้นเรียน ในการเรียน 2 รายวิชา เป็นเวลานาน 3 สัปดาห์ รวมทั้งคะแนนความรับผิดชอบในหน้าที่ ที่ได้จากการตอบแบบวัดความรับผิดชอบในหน้าที่ และคะแนนคีล สมัช และปัญญาที่ได้จากการตอบแบบวัดคีล สมัช และปัญญา ซึ่งให้นักศึกษาตอบในสัปดาห์ที่ 3 ของระยะเล็บฐาน

2.2 ระยะทดลอง ใช้เวลา 8 สัปดาห์ โดยมีวิธีการดังนี้

กลุ่มทดลอง เป็นกลุ่มที่ได้รับการฝึกไตรลิกลา โดยแบ่งการดำเนิน การทดลองเป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 นักศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมแบบต่อเนื่องเป็นเวลา 7 วัน

ช่วงที่ 2 นักศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมเป็นรายสัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน เป็นเวลา 7 สัปดาห์

กลุ่มควบคุม เป็นกลุ่มที่เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อรับความรู้เกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดี บทบาทของครูต่อสังคม การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ความแตกต่างระหว่างบุคคล การพัฒนาบุคลิกภาพ การวิจารณ์ผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกัน การคิดคิดแก้ปัญหา และความคิดสร้างสรรค์ โดยแบ่งการดำเนินการเป็น 2 ช่วง คือ

- ช่วงที่ 1 นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่อเนื่องเป็นเวลา 7 วัน
- ช่วงที่ 2 นักศึกษาเข้ารับการร่วมกิจกรรมเป็นรายสัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน เป็นเวลา 7 สัปดาห์

2.3 ระยะติดตามผล ใช้เวลา 3 สัปดาห์ ระยะนี้เป็นระยะที่ศึกษาความคงอยู่ของความรับผิดชอบในหน้าที่ของนักศึกษาหลังจากที่ได้รับการฝึกอบรมแล้ว ซึ่งข้อมูลที่เก็บรวบรวมในระยะนี้ ได้แก่ จำนวนชั่วโมงเวลาการเกิดพฤติกรรม ที่ได้จากการสังเกตนักศึกษาในชั้นเรียน ในการเรียน 2 รายวิชา เป็นเวลานาน 3 สัปดาห์ คะแนนความรับผิดชอบในหน้าที่ ที่ได้จากการตอบแบบวัดความรับผิดชอบในหน้าที่ และคะแนนคีล สมາชิ และปัญญา ที่ได้จากการตอบแบบวัดคีล สมາชิ และปัญญา ซึ่งให้นักศึกษาตอบในสัปดาห์ที่ 3 ของระยะติดตามผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ Rssrs^x คำนวณและวิเคราะห์ค่าตั้งต่อไปนี้

1. ค่ามัขมิลเลชนิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของร้อยละของจำนวนชั่วโมงเวลาของการเกิดพฤติกรรมความรับผิดชอบในหน้าที่ในชั้นเรียน คะแนนความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้จากการตอบแบบวัดความรับผิดชอบในหน้าที่ และคะแนนคีล สมາชิ ปัญญา
2. ทดสอบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยร้อยละ ของจำนวนชั่วโมงเวลาการเกิดพฤติกรรมความรับผิดชอบในหน้าที่ในชั้นเรียน โดยการทดสอบค่าที่ (t - independent test)

3. วิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความรับผิดชอบในหน้าที่ ที่ได้จากการตอบแบบวัดความรับผิดชอบในหน้าที่ และคะแนนศีล สما�ิ และปัญญา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดชี้ ซึ่งพบว่าผลปฏิกริยาร่วมของตัวแปรอิสระ มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงได้วิเคราะห์ต่อด้วยการวิเคราะห์ simple main effect

ผลการวิจัย

1. นักศึกษาวิชาชีพครุภัณฑ์กลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักไตรลิกขา มีค่าเฉลี่ยร้อยละของจำนวนชั่วงเวลาการเกิดพฤติกรรมความรับผิดชอบในหน้าที่ ในชั้นเรียนสูงกว่านักศึกษาวิชาชีพครุภัณฑ์ควบคุม ทั้งในระยะทดลอง และระยะติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

2. นักศึกษาวิชาชีพครุภัณฑ์กลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักไตรลิกขา มีคะแนนความรับผิดชอบในหน้าที่ ที่ได้จากการตอบแบบวัดความรับผิดชอบในหน้าที่ สูงกว่า นักศึกษาวิชาชีพครุภัณฑ์ควบคุม ทั้งในระยะทดลอง และระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$)

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ศึกษาผลฤทธิกรรมความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้จากการลังเกตเฉพาะพฤติกรรมในชั้นเรียนเท่านั้น จึงควรมีการศึกษาผลฤทธิกรรมความรับผิดชอบโดยวิธีการอื่นๆด้วย

2. ควรมีการศึกษาผลของการฝึกไตรลิกษา ที่มีผลแผ่ขยายไปสู่ความรับผิดชอบต้านอื่นๆด้วย เช่น ความรับผิดชอบต่อสังคม ความรับผิดชอบครอบครัว

3. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ศึกษาผลของการฝึกไตรลิกษา ซึ่งประกอบด้วยการฝึกที่ครบองค์ก็ง 3 ของไตรลิกษา ดือ ศีล สما�ิ และปัญญา จึงน่าจะมีการศึกษาผลของการฝึกแต่ละองค์ประกอบที่มีต่อองค์ประกอบอื่นในไตรลิกษา และเปรียบเทียบผลของการฝึกในแต่ละองค์ประกอบกับการฝึกที่ครบองค์ก็ง 3 องค์ประกอบที่มีต่อความรับผิดชอบ